

Economische crisismonitor Gemeente Breda

Oktober 2020

Ga naar...

Samenvatting

Macro
economisch
beeld

**NIEUWE
INFO**

Sector- &
Bedrijfs-
informatie

**NIEUWE
INFO**

Regelingen

**NIEUWE
INFO**

Peiling
ondernemers

Samenvatting

Macro economisch beeld

Het oplopend aantal coronabesmettingen en de strengere contactbeperkende maatregelen zorgen ervoor dat de verwachtingen voor de Nederlandse economie naar beneden bijgesteld worden. Het CPB rekent in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2021 met het '2e golf scenario'. In dit scenario gaat het CPB uit van een economische krimp in 2020 (-6,1%) én 2021 (-2,8%). De werkloosheid wordt verwacht op te lopen tot 4,4% in 2020 en 8,5% in 2021. De grote klap voor de werkgelegenheid lijkt daarmee pas in 2021 te komen. Ook de Rabobank komt met een bijstelling van de economische verwachtingen. De Rabobank gaat nu uit van een krimp van 5,7% in 2020. Voor 2021 wordt nog wel een lichte groei verwacht (+1,7%). Dit omdat de Rabobank ervan uit gaat dat de economische impact van de huidige contactbeperkende maatregelen wat minder groot zal zijn dan in het voorjaar.

Zowel het producenten- als het consumentenvertrouwen nam in oktober wat af ten opzichte van september. Het is waarschijnlijk dat dit te maken heeft met de opmars van het coronavirus en de strengere maatregelen.

Peiling ondernemers

In de 2^e week van oktober is de zesde ondernemerspeiling gehouden. De resultaten zijn [hier](#) te vinden.

Sector- en Bedrijfsinformatie

In verschillende sectoren blijft het verwachte corona-effect voorlopig (nog) uit. De bedrijvendynamiek neemt toe (er zijn meer starters dan stoppers) en ook het aantal faillissementen in Breda is beperkt (in september is er voor één Bredaas bedrijf een faillissement uitgesproken). De huizenmarkt kende in het derde kwartaal de hoogste verkoopdynamiek ooit in de zomer en ook de huizenprijzen blijven stijgen. De omzetontwikkeling van de retail sector blijft wel nog steeds achter bij vorig jaar.

Het feit dat er in verschillende cijfers nog geen effect van de coronacrisis zichtbaar is, kan worden verklaard door alle overheidssteun die momenteel beschikbaar is voor ondernemingen. Het lijkt erop dat de echte gevolgen van de coronacrisis pas volgend jaar zichtbaar zullen worden.

Regelingen

In september is het aantal lopende ww uitkeringen in Breda met ruim 250 gedaald. Ook het aantal lopende bijstandsuitkeringen nam iets af. De verschillende noodregelingen blijven voorlopig doorlopen. Sinds 1 oktober kan een aanvraag worden ingediend voor Tozo 3 en ook de NOW regeling kan nog aangevraagd worden.

Macro economisch beeld

Bijstelling economische verwachtingen

NIEUW

Producentenvertrouwen

UPDATE

Consumentenvertrouwen

UPDATE

Bijstelling economische verwachtingen

Het oplopend aantal coronabesmettingen en de strengere contactbeperkende maatregelen zorgen ervoor dat de verwachtingen voor de Nederlandse economie naar beneden bijgesteld worden.

Het CPB rekent in de Macro Economische Verkenning (MEV) 2021 met het '2e golf scenario'. In dit scenario gaat het CPB uit van een economische krimp in 2020 (-6,1%) én 2021 (-2,8%). De werkloosheid wordt verwacht op te lopen tot 4,4% in 2020 en 8,5% in 2021. De grote klap voor de werkgelegenheid lijkt daarmee pas in 2021 te komen.

Ook de Rabobank komt met een bijstelling van de economische verwachtingen. De Rabobank gaat nu uit van een krimp van 5,7% in 2020. Voor wordt nog wel een lichte groei verwacht (+1,7%). Dit omdat de Rabobank ervan uit gaat dat de economische impact van de huidige contactbeperkende maatregelen wat minder groot zal zijn dan in het voorjaar omdat;

- De maatregelen vooralsnog minder beperkend zijn dan in het voorjaar.
- Onderdelen van de economie en samenleving zijn gewend geraakt aan de gevolgen van de pandemie en daarom kost het minder tijd en geld om weer te schakelen.

Bijstellingen economische ramingen

CPB	Basisraming MEV (geen 2 ^e golf)	2 ^e golf raming MEV
Economische groei	2020: -5% 2021: +3,5%	2020: -6,1% 2021: -2,8%
Werkloosheid	2020: 4,3% 2021: 5,9%	2020: 4,4% 2021: 8,5%

Rabobank	Septemberraming	Bijstelling oktober
Economische groei	2020: -5,2% 2021: +2,1%	2020: -5,7% 2021: +1,7%
Werkloosheid	-	-

Producentenvertrouwen

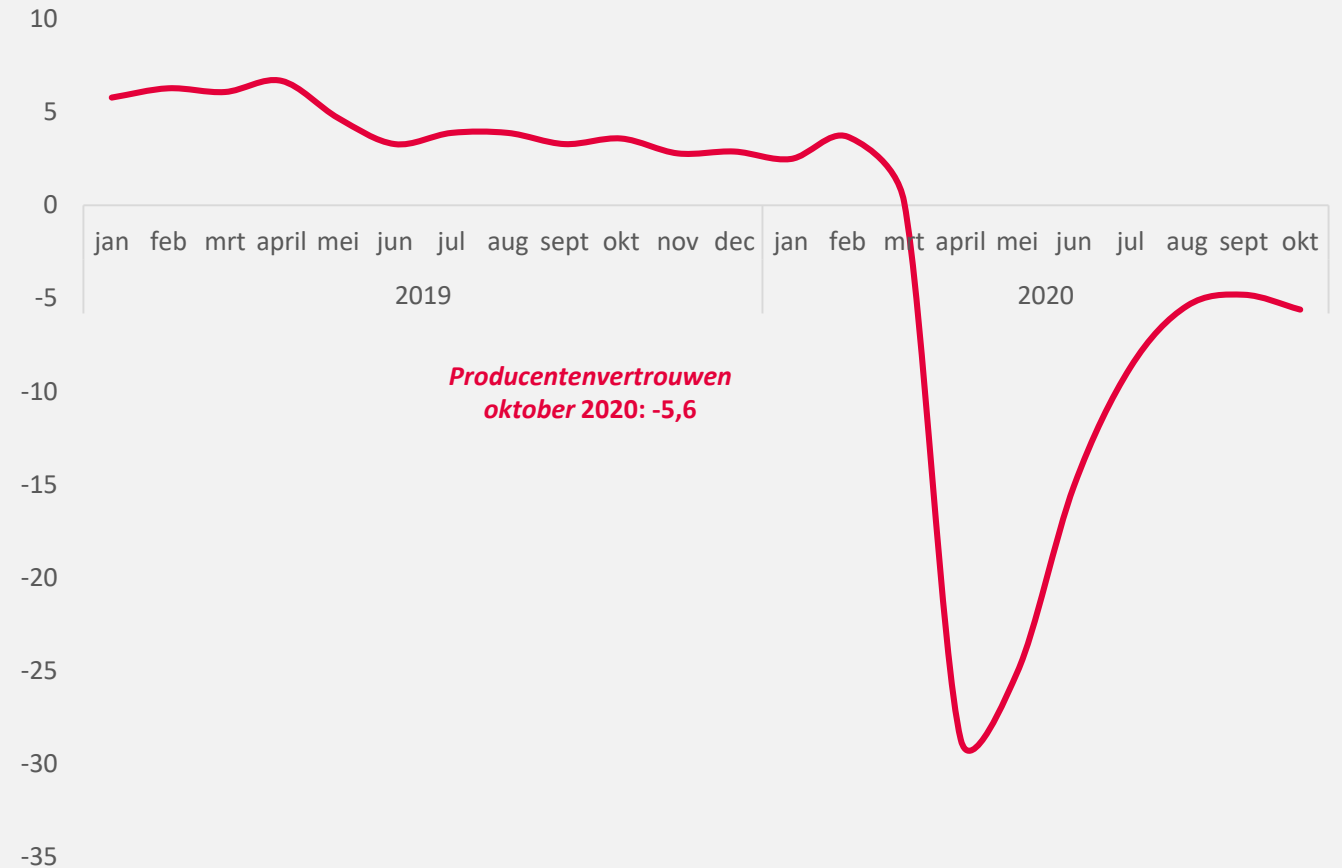
Het CBS meet maandelijks het vertrouwen van (industriële) ondernemers in de economie: het producentenvertrouwen.

Na vijf maanden op rij minder negatief te zijn geweest dan de voorgaande maand, waren industriële ondernemers in oktober weer wat negatiever dan een maand eerder. Het producentenvertrouwen daalde van -4,8 in september naar -5,6 in oktober. Ondernemers waren vooral negatiever over de verwachte bedrijvigheid.

Het gemiddelde producentenvertrouwen van de afgelopen twintig jaar is 0,4. Het vertrouwen van de ondernemers bereikte in februari 2018 de hoogste waarde (10,9) en in april 2020 de laagste waarde (-28,7) sinds de start van de meting. Vanaf april 2020 hebben negatief gestemde ondernemers de overhand.

Klik [hier](#) voor meer informatie over de berekening van het producentenvertrouwen.

Producentenvertrouwen
(januari 2019 t/m oktober 2020)

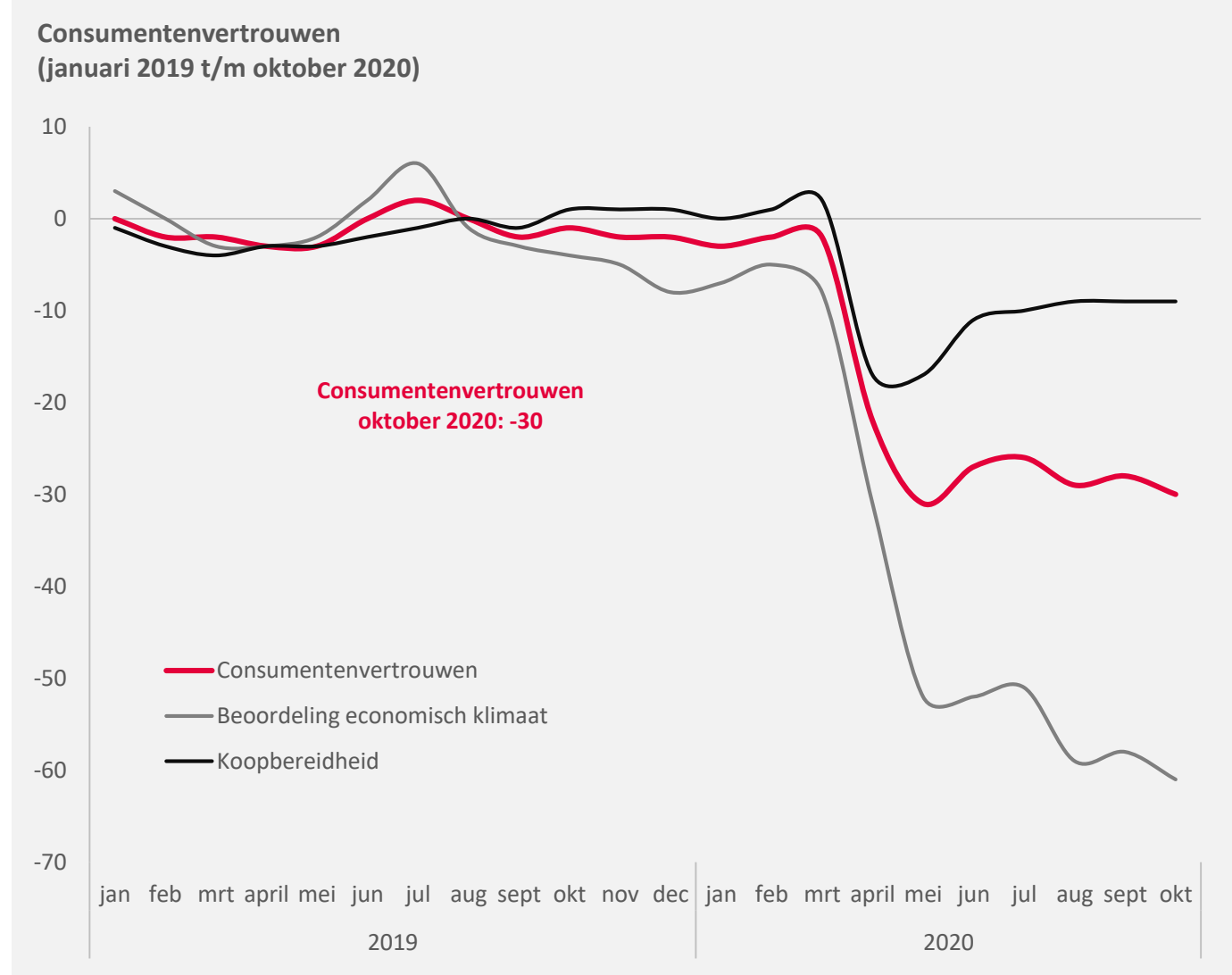
Bron: CBS (29 oktober 2020)

Consumentenvertrouwen

Het CBS meet maandelijks het vertrouwen van de (Nederlandse) consument in de economie. In oktober 2020 is het consumentenvertrouwen gelijk aan -30. Consumenten zijn iets pessimistischer dan in september, toen was het consumentenvertrouwen gelijk aan -28.

In mei was het consumentenvertrouwen op het laagste punt sinds het begin van de coronacrisis; het vertrouwen was toen gelijk aan -31.

Klik [hier](#) voor meer informatie over de laatste metingen van het consumentenvertrouwen.

Bron: CBS (20 oktober 2020)

Sector- en Bedrijfsinformatie

Economische groei per regio

De woningmarkt in Breda

UPDATE

Faillissementen in Breda

UPDATE

Bedrijvendynamiek
(Starters en stoppers)

UPDATE

Retailsector: Omzetontwikkeling
tijdens de coronacrisis

NIEUW

Winkelleegstand

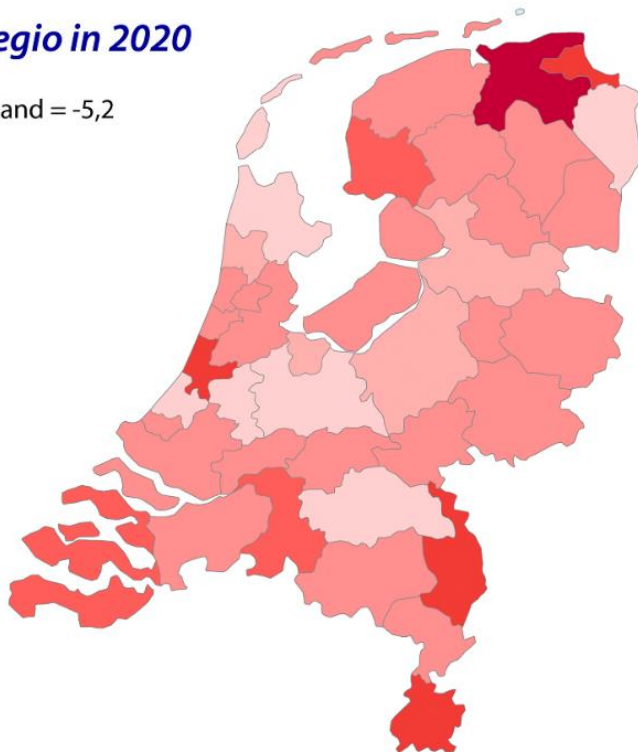
UPDATE

Economische groei per regio

Verwachte groei per regio in 2020

Verwachte groei per regio in 2020

Percentage van het bbp. Nederland = -5,2

Bron: Rabo Research (14 september 2020)

De Rabobank heeft in september weer een artikel geschreven over regionale verschillen in economische groei. Deze verschillen zijn toe te schrijven aan:

- Het sectoreffect (verschillen in economische structuur / sector structuur).
- Het regio-effect (regionale omstandigheden zoals bijvoorbeeld de nabijheid van kennisinstellingen, kwaliteit van de beroepsbevolking, leefklimaat en bereikbaarheid).

Voor iedere regio wordt dit jaar een krimp voorspeld; gemiddeld in heel Nederland is de verwachte krimp zo'n 5,2%. Voor West-Brabant wordt dit jaar een krimp van 5,0% tot 5,4% voorspeld. Hiermee behoort West-Brabant tot de 'middenmoot' van regio's die dicht bij de landelijke groeiverwachting van -5,2% liggen.

Meer informatie over de invloed van de coronacrisis op regionale economieën zoals onderzocht door Rabobank is [hier](#) te vinden.

Woningmarkt in Breda

De coronacrisis heeft een grote impact op de woningmarkt. Vooraf werd verwacht dat er sprake zou zijn van een afzwakkende verkoopdynamiek en normaliserende prijzen, maar tot op heden is het tegenovergestelde waar. De woningmarkt draait juist op volle toeren doordat meer huiseigenaren hun woning te koop zetten om zo te profiteren van het huidige momentum. De zomer van 2020 was de drukste zomerperiode op de woningmarkt ooit. Ook in Breda was er in de zomer sprake van een hoge verkoopdynamiek. Het aantal woningverkopen lag in het derde kwartaal van 2020 ruim boven de 700. Verkopers vonden in gemiddeld 23 dagen een koper voor hun woning, nog nooit was deze periode zo kort.

Ondanks de coronacrisis blijven de woningprijzen ook stijgen. In het derde kwartaal van 2020 betaalden kopers zo'n 11% meer dan een jaar geleden. Breda kent hiermee een bovengemiddelde prijsstijging ten opzichte van het landelijk gemiddelde (9%). Breda is al langere tijd de duurste stad om een woning te kopen buiten de Randstad. Kopers betalen in Breda gemiddeld 3.340 Euro per vierkante meter.

De rapportage van Van der Sande Makelaars met hun analyse over de Bredase woningmarkt is [hier](#) te vinden.

738

...woningen verkocht in Breda in het derde kwartaal van 2020 (121 meer verkopen dan in het derde kwartaal van 2019)

Gemiddelde verkoopprijs...
(11% hoger dan in 2019)

€ 375.000

23

...dagen hadden verkopers gemiddeld nodig om een koper voor hun woning te vinden (deze periode was nog nooit zo kort)

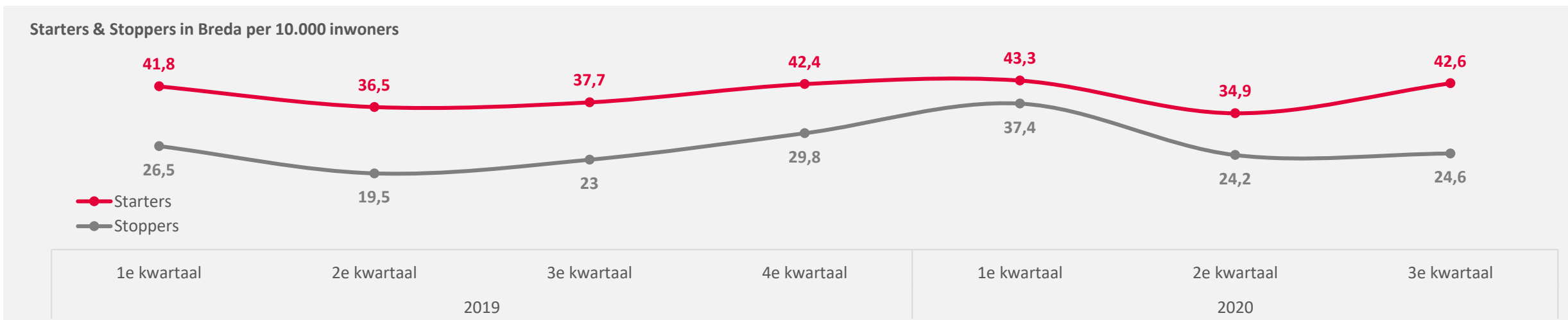
Bron: Van der Sande Makelaars, *Sprekende cijfers woningmarkt (3^e kwartaal 2020)*

Bedrijvendynamiek (Starters & Stoppers)

Uit het handelsregister van de Kamer van Koophandel kunnen we afleiden hoeveel starters en stoppers er ieder kwartaal zijn in Breda. Dit wordt geregistreerd per 10.000 inwoners.

In het 3^e kwartaal van 2020 waren er in Breda 42,6 **starters** per 10.000 inwoners. Dit is hoger dan in het 3^e kwartaal van 2019 (37,7 starters per 10.000 inwoners). In het eerste en tweede kwartaal van 2020 lag het aantal starters op ongeveer hetzelfde niveau als een jaar eerder. De daling die te zien is in het tweede kwartaal (ten opzichte van het eerste kwartaal) komt jaarlijks terug. Het aantal **stoppers** (per 10.000 inwoners) ligt in het eerste kwartaal van 2020 wel een stuk hoger dan in eerdere jaren. Dit lijkt een effect van de coronacrisis. In het tweede en derde kwartaal is het aantal stoppers per 10.000 inwoners weer wat afgenomen (24,6 stoppers per 10.000 inwoners in het derde kwartaal). De groei van de bedrijvigheid (het verschil tussen het aantal gestarte en gestopte ondernemers) is daarmee in het derde kwartaal ook weer wat toegenomen.

Meer informatie over het aantal starters en stoppers is [hier](#) te vinden.

Bron: KvK Handelsregister (t/m 3e kwartaal 2020)

Faillissementen in Breda

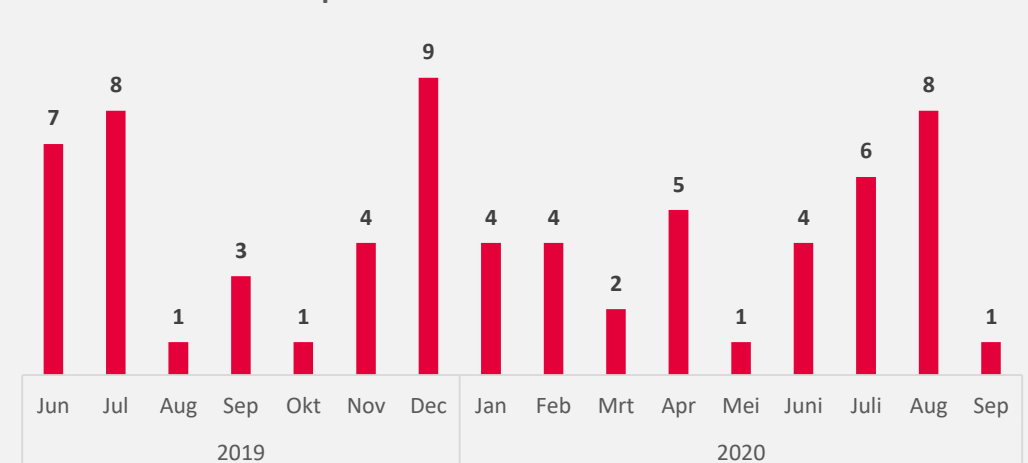
ETIL ontwikkelde de FaillissementsAtlas om faillissementen van bedrijven en de gevolgen voor de werkgelegenheid beter inzichtelijk te maken. Hiervoor maken zij gebruik van het Handelsregister van de Kamer van Koophandel (KvK) en werkgelegenheidsinformatie van het Vestigingenregister. Door het gebruik van deze bronnen is het ook mogelijk informatie op gemeenteniveau te leveren.

In Breda is in september één bedrijf failliet gegaan. Het is onduidelijk hoeveel werknemers er bij dit bedrijf werkten. Het bedrijf was actief in de zakelijke dienstverlening. In de afgelopen 12 maanden zijn er in Breda in totaal 49 bedrijven failliet gegaan, daarbij waren ongeveer 645 arbeidsplaatsen gemoeid.

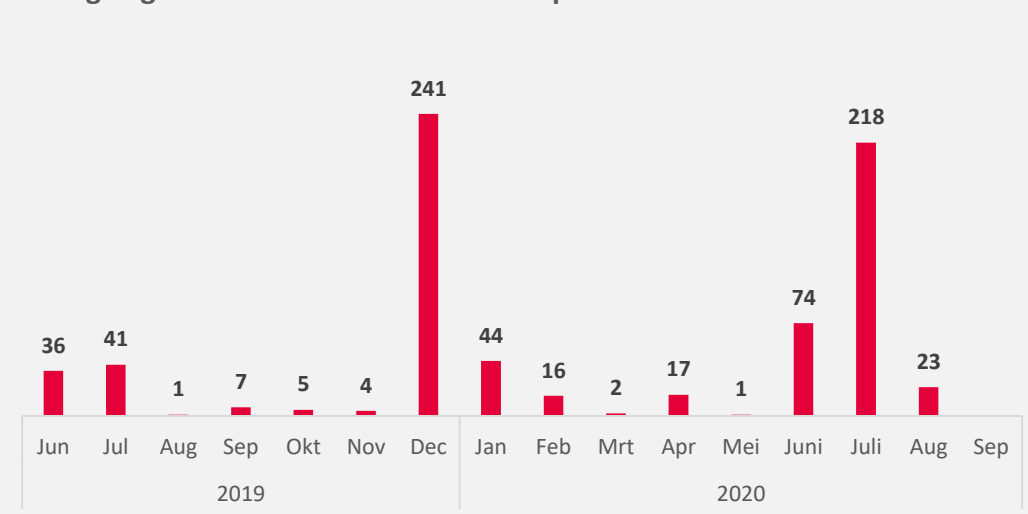
De grafieken hiernaast tonen (1) het aantal faillissementen in Breda per maand en (2) het aantal betrokken arbeidsplaatsen bij deze faillissementen. Het aantal faillissementen in Breda varieert maandelijks tussen 1 faillissement en 9 faillissementen. Sinds het uitbreken van de coronacrisis in maart 2020 is dit beeld niet veranderd. Een corona-effect is dus (nog) niet zichtbaar in het aantal faillissementen. Door alle steun die aan ondernemers wordt gegeven, wordt verwacht dat veel faillissementen pas later (in 2021) zullen komen.

De FaillissementsAtlas is [hier](#) te vinden.

Aantal faillissementen per maand in Breda

Werkgelegenheidseffect faillissementen per maand

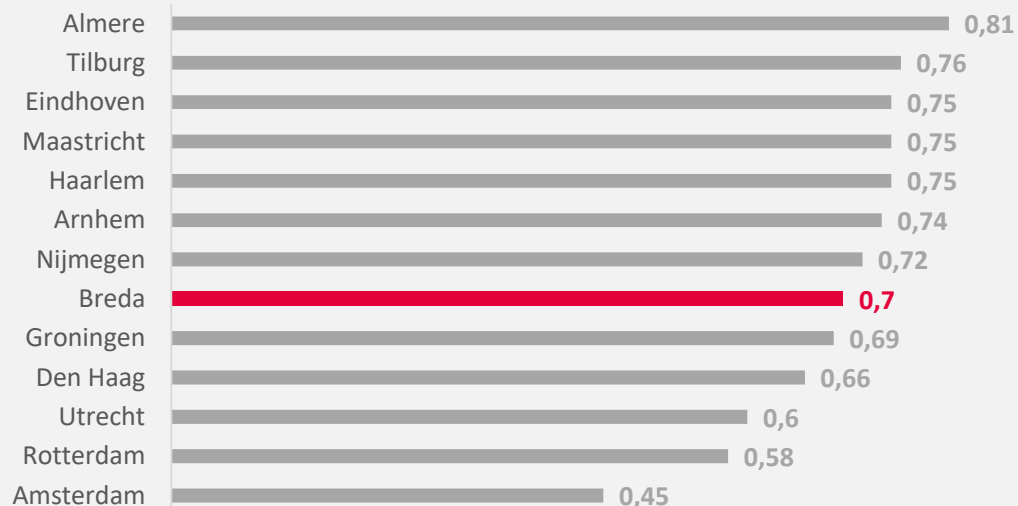
Bron: ETIL FaillissementsAtlas (data t/m september 2020)

Retailsector: Omzetontwikkeling tijdens de coronacrisis

INretail (de grootste brancheorganisatie in non-food retail) maakt een wekelijkse monitor om de gevolgen van de coronacrisis in beeld te brengen. Zij kijken hierbij naar de omzet van non-food retail in de binnensteden van de grotere Nederlandse steden.

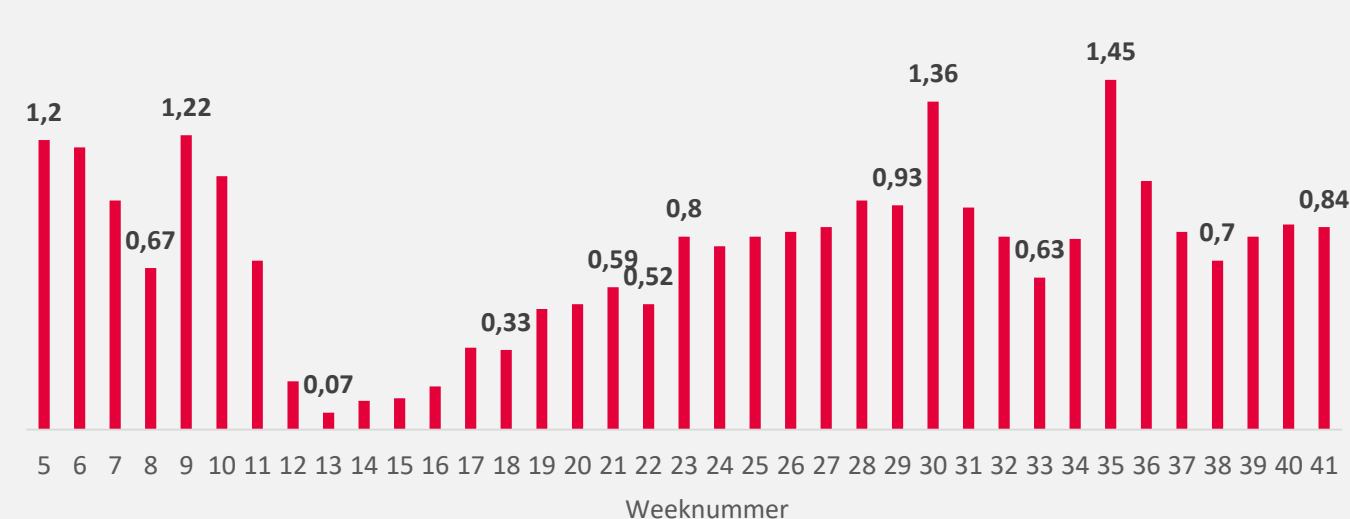
De linker figuur hieronder toont de omzetindex van de retail sinds de start van de coronacrisis (week 12, 2020) voor verschillende Nederlandse steden. Sinds de start van de coronacrisis (week 12) behaalt non-food retail in de binnenstad van Breda een omzet van zo'n 70% in vergelijking met de omzet uit 2019. De rechter figuur toont de wekelijkse omzetindex voor retail in de binnenstad in Breda. In week 13, de week na het ingaan van de contactbeperkende maatregelen, is te zien dat de omzet nog maar 7% was van de omzet in dezelfde week in 2019. In de laatst gemeten week (week 41) is de omzet in de Bredase binnenstad zo'n 84% van de omzet in 2019.

Omzetindex sinds de start van de coronacrisis (2019 = 1)
(week 12 t/m heden)

Bron: Inretail, Grote steden monitor week 41

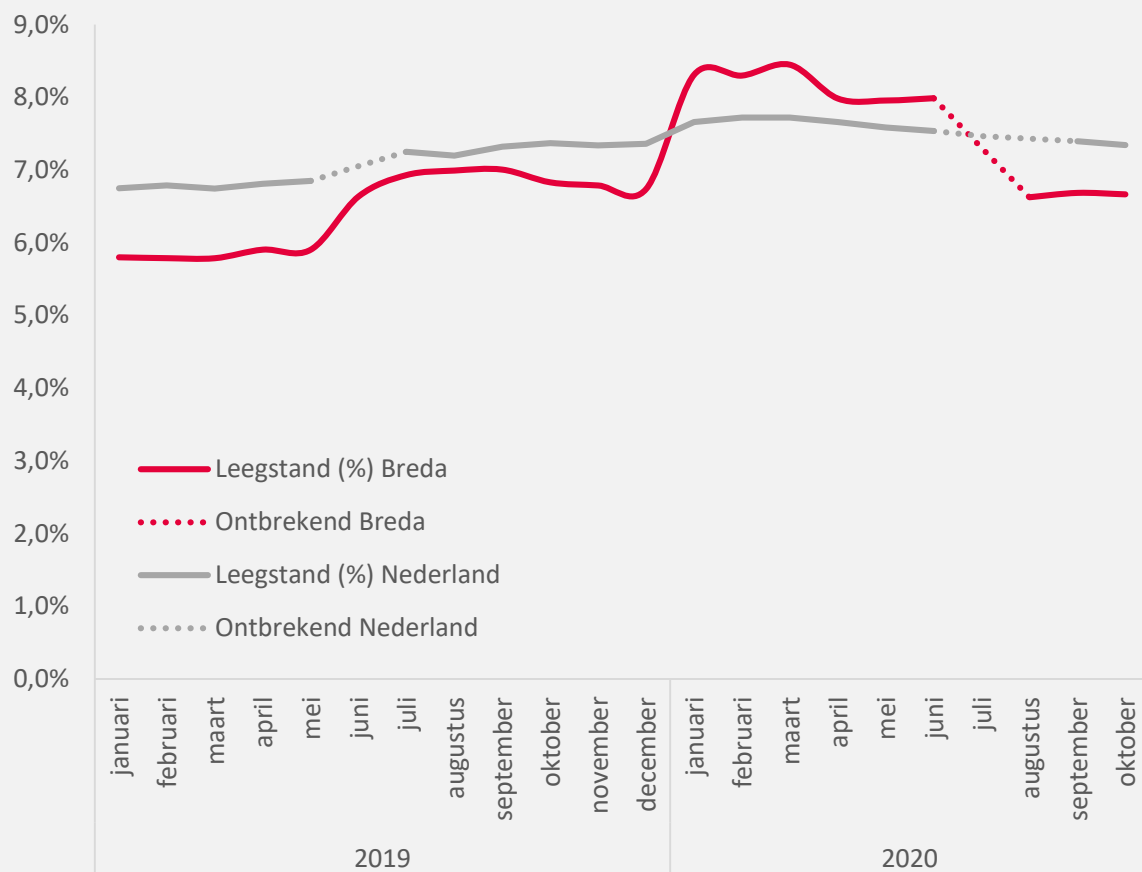
Omzetontwikkeling Breda
(Indexcijfer per week t.o.v. dezelfde week in 2019)

Bron: Inretail, Grote steden monitor week 41

Winkelleegstand

Leegstandspercentages detailhandel (% van WVO*)

Locatus maakt maandelijks een inschatting van de winkelleegstand bij de detailhandel (peildatum is telkens de 1^e van de maand). In Breda laat de winkelleegstand sinds juni een dalende lijn zien; In juni was de winkelleegstand nog gelijk aan 8,0%, op 1 september en 1 oktober is dit gedaald naar 6,7%. De leegstand in Breda is met deze stand wat lager dan gemiddeld in Nederland (7,3% leegstand in oktober). Hierbij moet wel de opmerking worden gemaakt dat Locatus in haar berekening diverse leegstaande panden uit de totale winkelvoorraad heeft onttrokken. Deze panden komen dus ook niet meer terug in het leegstandspercentage.

Volgens recent onderzoek van Van der Sande Makelaars is een neergaande ontwikkeling in de Bredase binnenstad zichtbaar; Zo'n 10% van de winkels staat leeg. Zelfs op A1-locaties zoals de Eindstraat en de Ginnekenstraat is momenteel leegstand. Ook het aantal nieuwe zaken dat zich vestigt in de binnenstad is sterk gedaald. Tussen medio 2019 en medio 2020 is er slechts 1.600 m² winkelruimte gehuurd of aangekocht. Dat is bijna 80% minder dan een jaar eerder. Er waren tussen medio 2019 en medio 2020 12 transacties van winkelruimtes. Dat is het laagste aantal sinds 2014.

*Winkelvloeroppervlak

Bron: Locatus, bewerking gemeente Breda

Regelingen

Beschikbare regelingen in het kader van de coronacrisis

Een overzicht met alle Rijksregelingen is [hier](#) te vinden.

Een overzicht met lokale regelingen is [hier](#) te vinden.

Stand van zaken regelingen

WW uitkeringen

Tozo

Bijstand (levensonderhoud)
Lopend / In- en uitstroom

Bijstand (levensonderhoud)
Aanvragen

Bijzondere bijstand

Business Coach Breda

Noodfonds

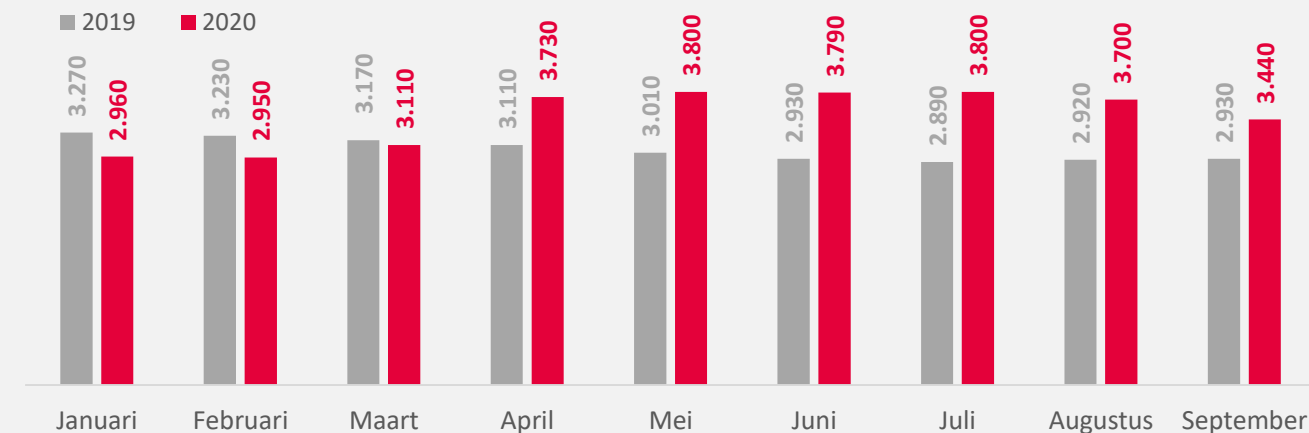
WW uitkeringen

In september daalde het aantal lopende ww uitkeringen met zo'n 7% ten opzichte van augustus. In totaal hadden 3.440 Bredanaars in september een ww uitkeringen, in augustus waren dit er nog 3.700. Sinds augustus is nu een daling zichtbaar.

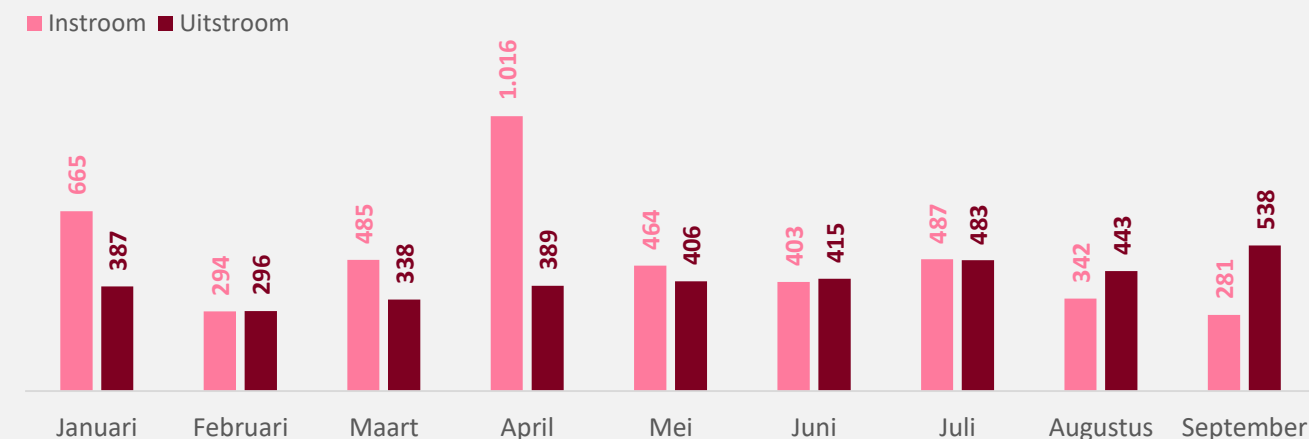
De uitstroom uit de ww was in september bijna dubbel zo hoog dan de instroom. Breda kende in september een instroom van 281 en een uitstroom van 538.

[Onderzoek](#) van het UWV laat zien dat in Breda zo'n 4,9% van de uitstromers uit de WW in de bijstand terecht komen. In heel Nederland is dit percentage gelijk aan 4,6%. Op basis van dit percentage (4,9%) is de verwachting dat 26 van de WW-uitstromers van september in de bijstand terecht komen.

Aantal lopende ww uitkeringen

Instroom & Uitstroom ww uitkeringen

Bron: UWV (oktober 2020)

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) geldt voor zelfstandig ondernemers, waaronder zzp'ers, die financieel in de problemen komen door de coronacrisis. De regeling bestaat uit twee voorzieningen:

- Een inkomensondersteuning voor levensonderhoud, deze vult het huishoudinkomen aan tot het sociaal minimum.
- Een lening voor bedrijfskapitaal tot maximaal 10.157 euro.

Begin oktober is Tozo 3 gestart (voor Tozo 1 kon tot 1 mei 2020 een aanvraag worden ingediend, voor Tozo 2 tot eind september 2020). Tozo 3 loopt van oktober 2020 tot 1 april 2021 waarna Tozo 4 nog door zal lopen tot 1 juli 2021.

Inmiddels zijn er voor Tozo 3 (t/m 25 oktober 2020) 907 aanvragen binnengekomen (zowel nieuwe aanvragen als verlengingsaanvragen). Over 501 van de aanvragen is al een besluit genomen;

- 90% is toegewezen.
- 3% is afgewezen.
- 7% is buiten behandeling gesteld.

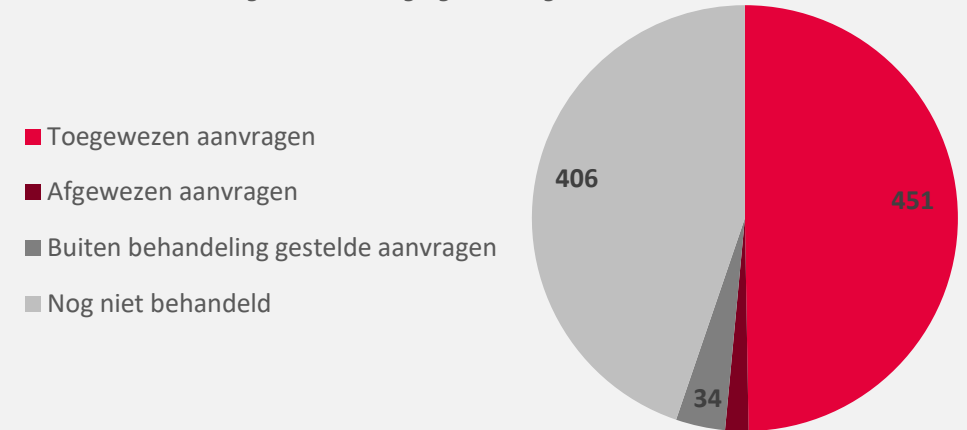
De grafieken hiernaast tonen het aantal aanvragen en het resultaat van de afgehandelde aanvragen.

De meest voorkomende redenen om een aanvraag af te wijzen of buiten behandeling te stellen zijn;

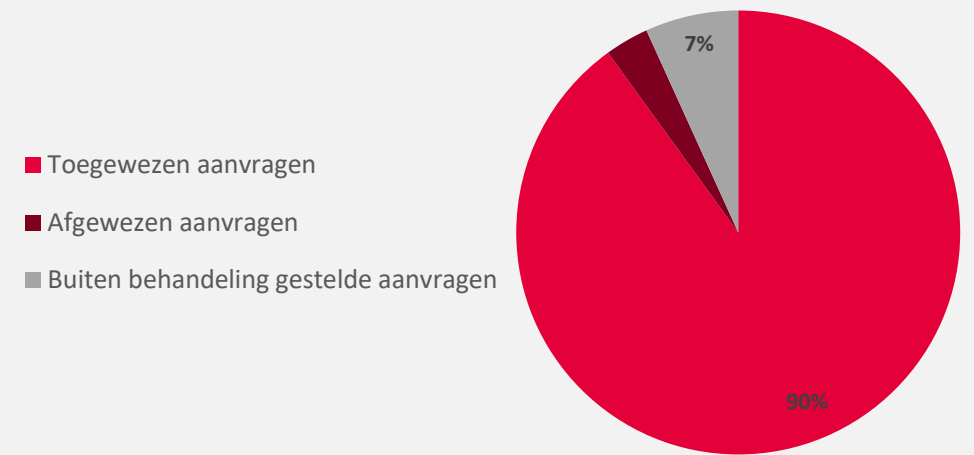
- De ondernemer heeft een dubbele aanvraag ingediend.
- De verwachte netto inkomsten zijn hoger dan de norm.
- Inkomsten partner zijn hoger dan de norm.

Aantal aanvragen Tozo 3

Zowel nieuwe aanvragen als verlengingsaanvragen

Resultaat van afgehandelde aanvragen Tozo 3

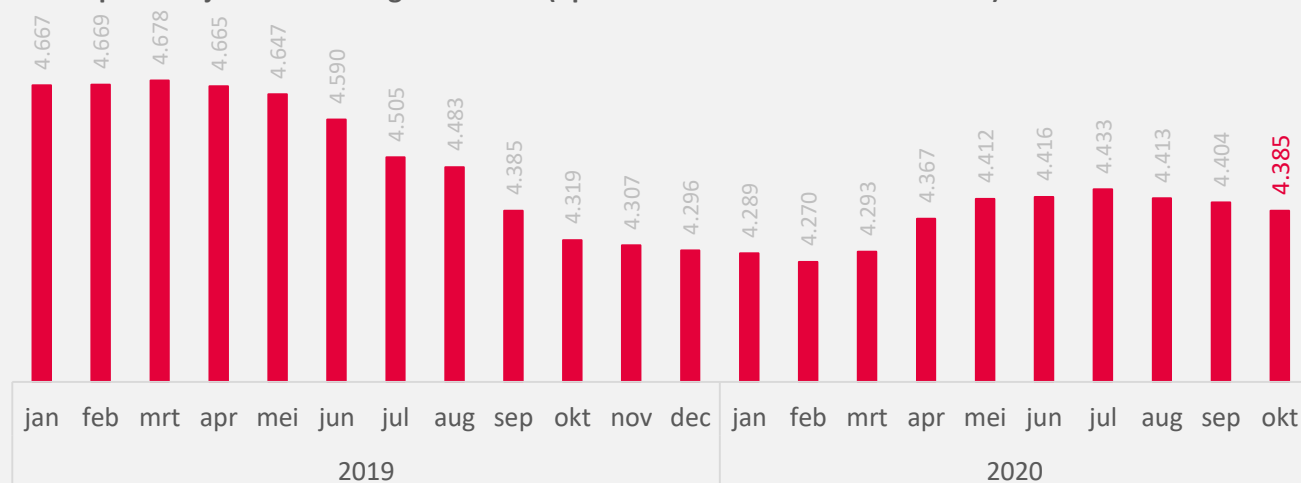
Bron: Gemeente Breda (data t/m 25 oktober 2020)

Bijstand (levensonderhoud) – Lopende uitkeringen & Instroom / Uitstroom

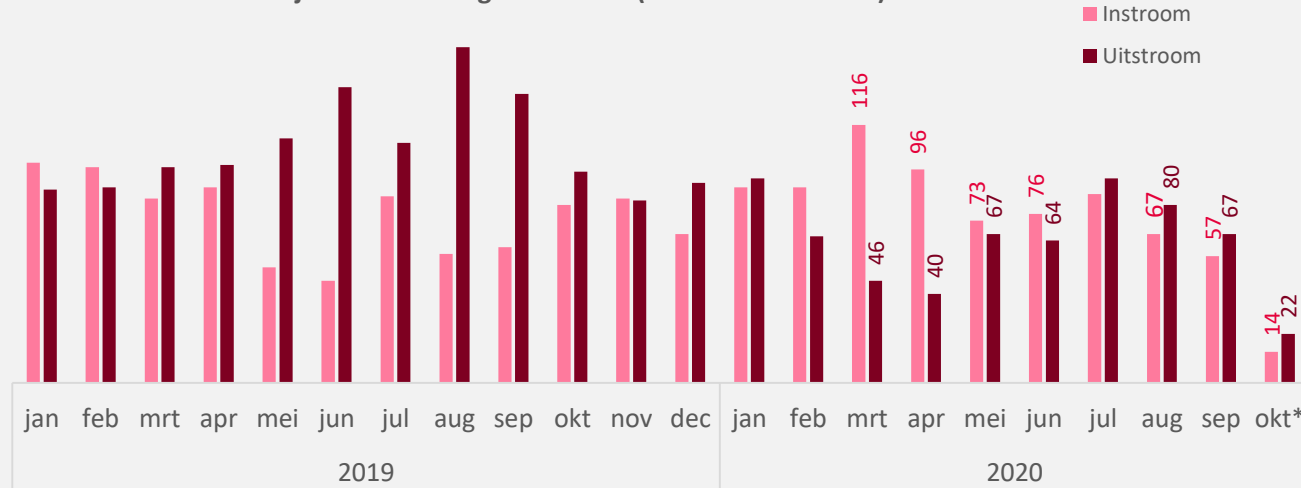
Sinds het begin van de coronacrisis (maart 2020) is het aantal lopende uitkeringen gestegen naar een maximum van 4.433 in juli. Het aantal lopende bijstandsuitkeringen lag met dit aantal nog wel op een lager niveau dan in 2019. De laatste maanden is het aantal lopende bijstandsuitkeringen redelijk stabiel. Op 1 oktober 2020 waren er 4.385 lopende bijstandsuitkeringen (levensonderhoud) in Breda.

Na het uitbreken van de coronacrisis in maart 2020 zien we de instroom in bijstandsuitkeringen sterk toenemen. Maart 2020 kent met 116 instromers een ongekend hoge instroom. Tegelijkertijd nam de uitstroom sterk af waardoor het aantal lopende bijstandsuitkeringen steeg. Sinds juli zien we weer dat er maandelijks meer mensen uitstromen dan instromen in een bijstandsuitkering.

Aantal lopende bijstandsuitkeringen in Breda (op de 1e van de betreffende maand)

Instroom en uitstroom bijstandsuitkeringen in Breda (eind van de maand)

*Voorlopige cijfers

Bron: Gemeente Breda (data t/m 26 oktober 2020)

Bijstand (levensonderhoud) – Aanvragen

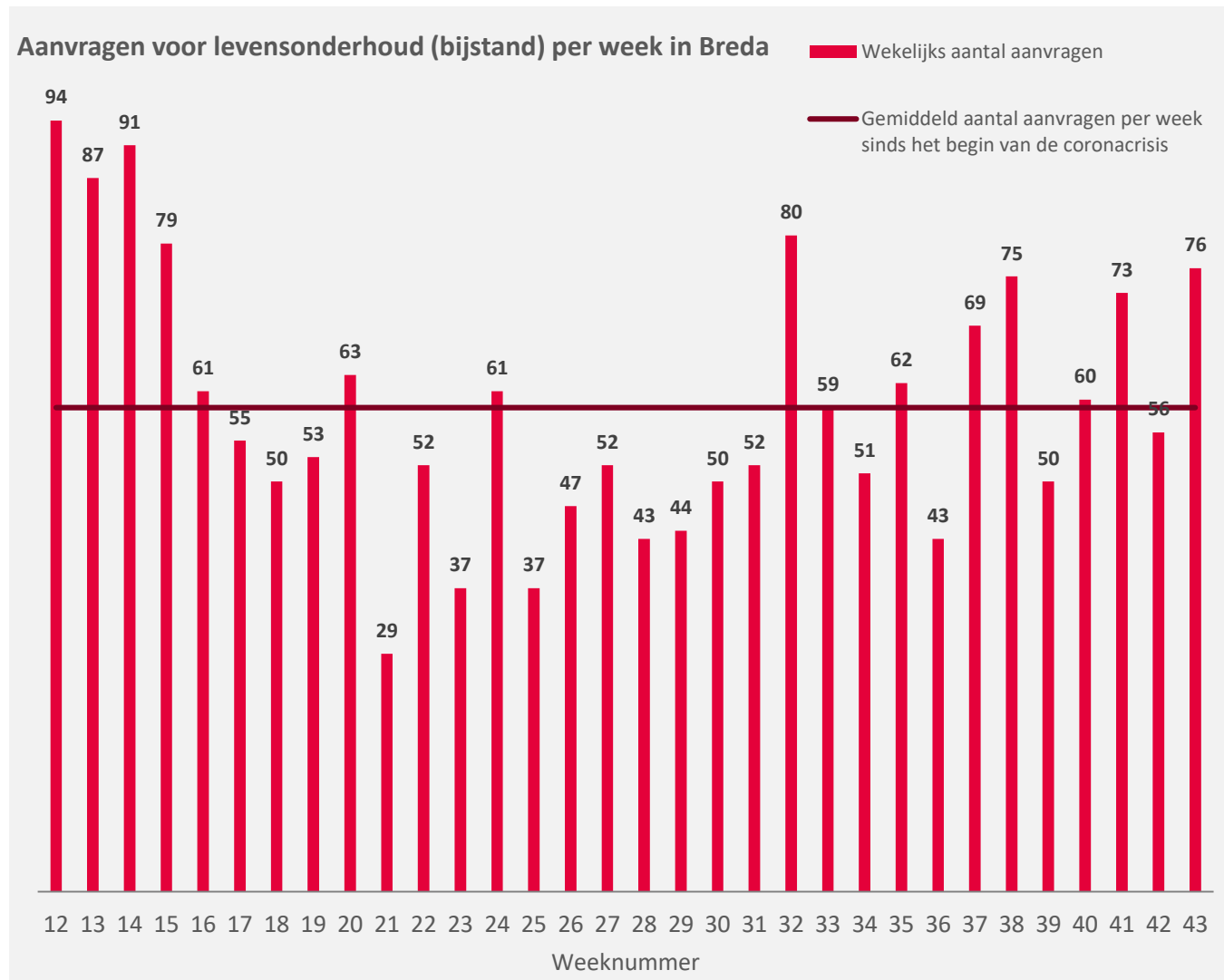
In de afgelopen 4 weken kwamen er gemiddeld zo'n 66 aanvragen per week voor bijstand (levensonderhoud) binnen. Dit is iets hoger dan het gemiddeld aantal aanvragen per week sinds het begin van de coronacrisis. Gemiddeld zijn er sinds week 12 (vanaf maandag 16 maart) 59 aanvragen per week voor levensonderhoud.

Aantal aanvragen week 40: 60

Aantal aanvragen week 41: 73

Aantal aanvragen week 42: 56

Aantal aanvragen week 43: 76

Bron: Gemeente Breda (data t/m 25 oktober 2020)

Bijzondere bijstand

In de afgelopen 4 weken kwamen er gemiddeld zo'n 197 aanvragen per week binnen voor bijzondere bijstand. Dit is hoger dan het gemiddeld aantal aanvragen per week sinds het begin van de coronacrisis. Gemiddeld zijn er sinds week 12 (vanaf maandag 16 maart) 151 aanvragen per week voor bijzondere bijstand.

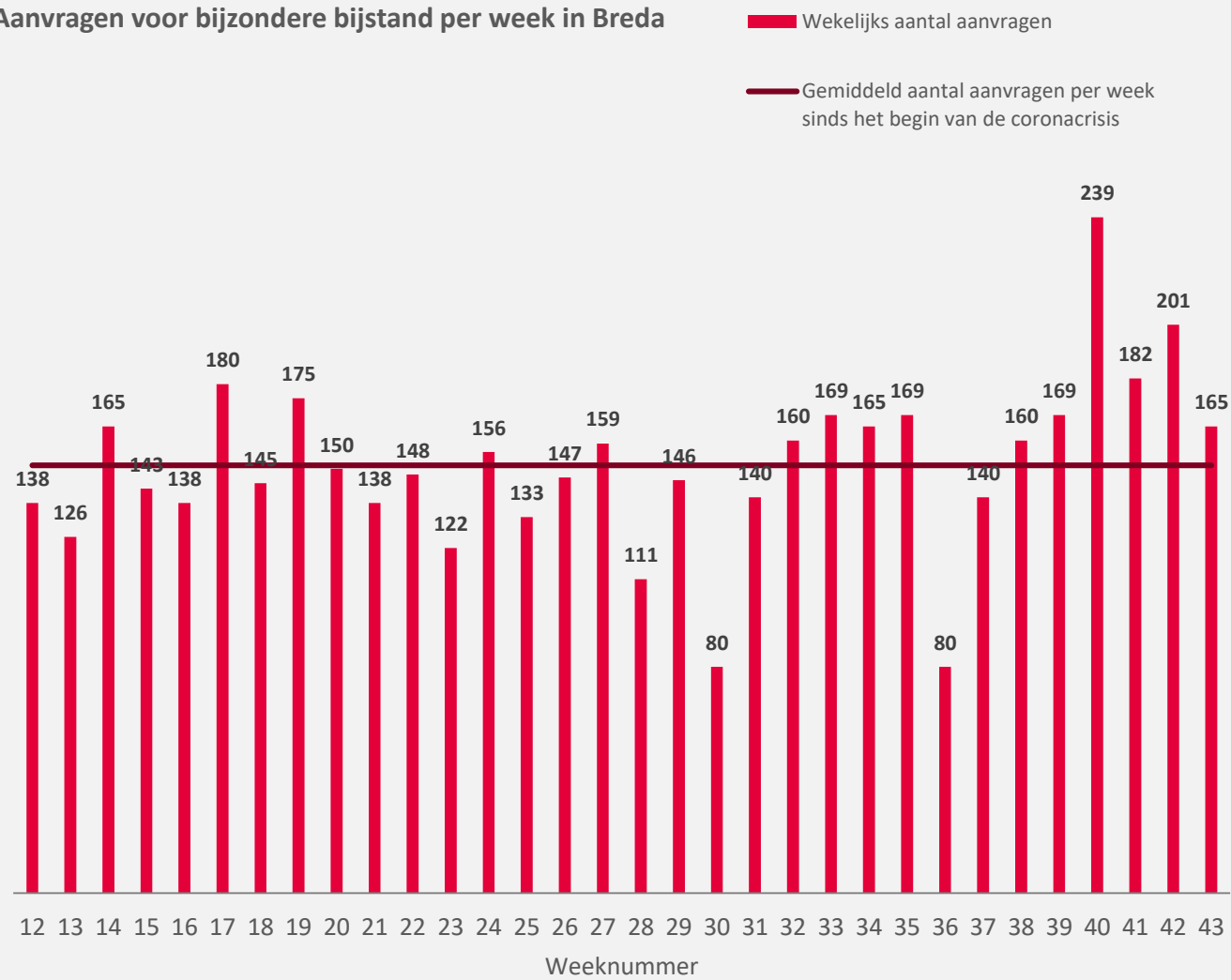
Aantal aanvragen week 40: 239

Aantal aanvragen week 41: 182

Aantal aanvragen week 42: 201

Aantal aanvragen week 43: 165

Aanvragen voor bijzondere bijstand per week in Breda

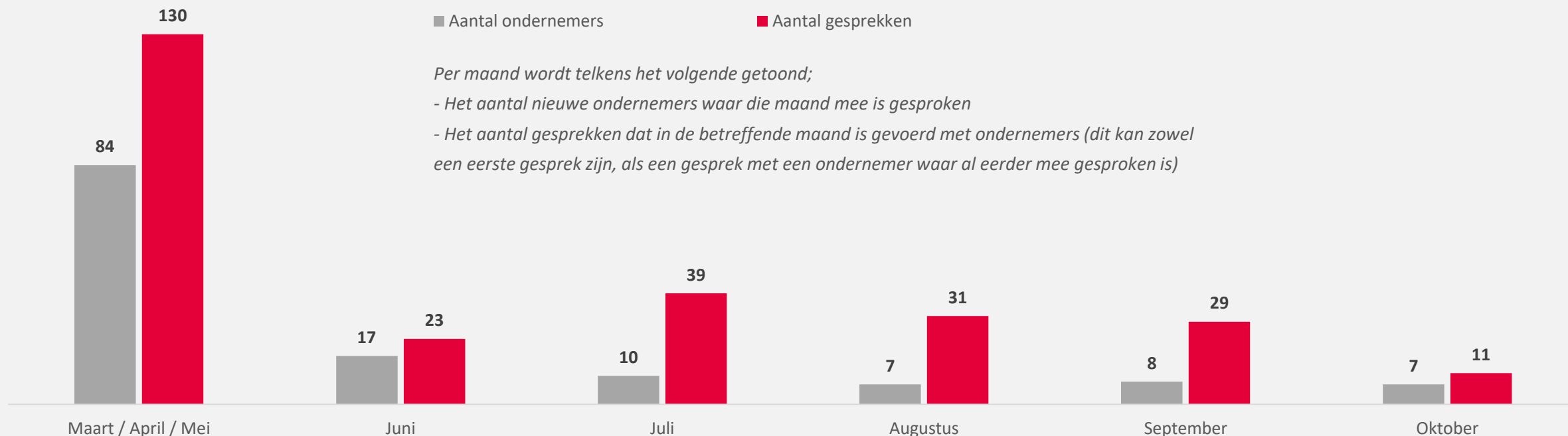

Bron: Gemeente Breda (data t/m 25 oktober 2020)

Business Coach Breda

Overzicht aanvragen voor Business Coach Breda

Telkens aan het eind van de maand

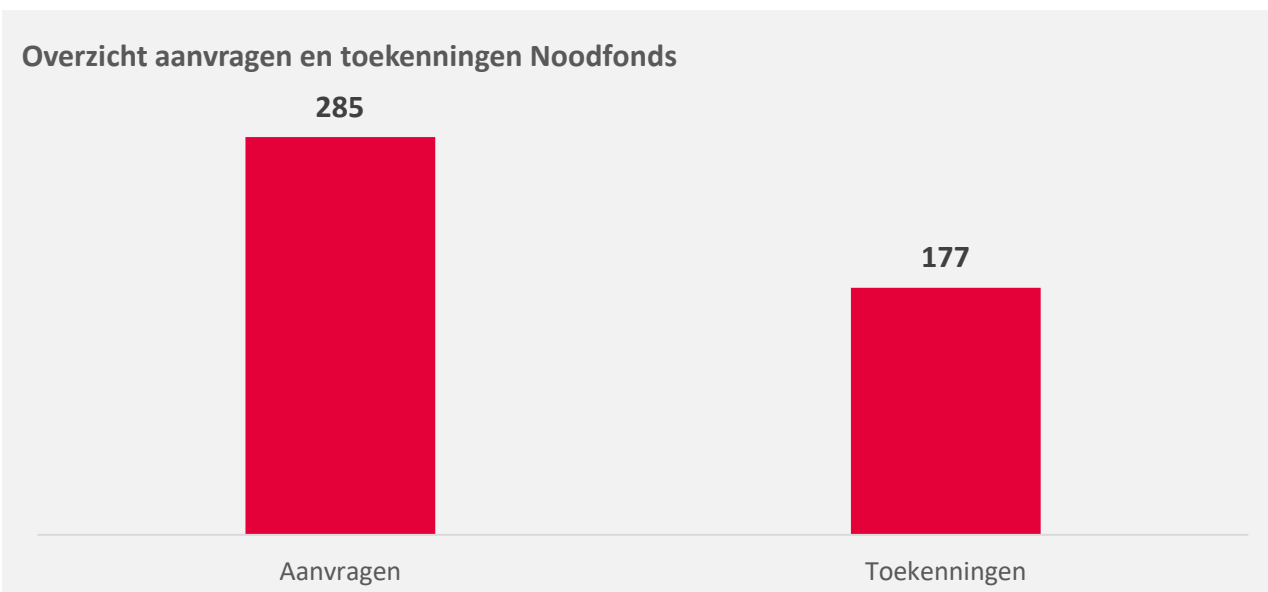
Bron: Gemeente Breda (data t/m eind oktober 2020)

Business Coach Breda heeft tot nu toe in totaal 263 gesprekken gevoerd met 133 ondernemers in het kader van de corona regeling. Binnen de regeling is ruimte voor in totaal 500 gesprekken met Business Coach Breda.

Noodfonds COVID-19

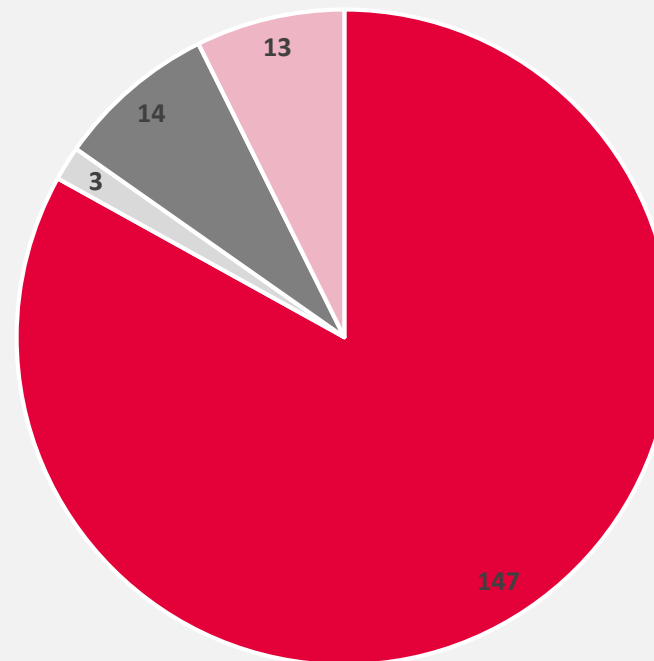
In totaal zijn er sinds de openstelling van het fonds in maart 285 aanvragen binnengekomen voor het Noodfonds. Van alle aanvragen zijn er 177 toegewezen en uitbetaald. Dit is 62% van alle aanvragen. In totaal is er 708.000 Euro uitbetaald uit het Noodfonds.

Het grootste gedeelte van de ondernemers (zo'n 83%) heeft het geleende bedrag uit het Noodfonds inmiddels terugbetaald. In totaal is er 588.000 Euro terugbetaald, 120.000 Euro moet nog teruggevorderd worden.

Bron: Gemeente Breda (data t/m 28 oktober 2020)

Overzicht terugbetaling Noodfonds

- Ondernemers die reeds bedrag hebben gestort
- Betalingsregeling tot eind december
- Uitstel aangevraagd
- Openstaand

Bron: Gemeente Breda (data t/m 28 oktober 2020)

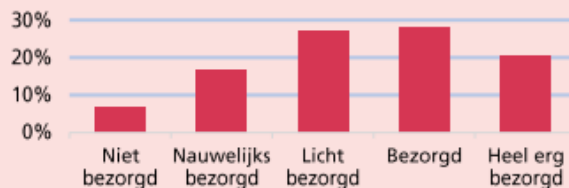
Peiling ondernemers

Vanaf het begin van de coronacrisis wordt regelmatig een peiling onder ondernemers gehouden. De volledige resultaten zijn [hier](#) te vinden. De meest recente peiling is van oktober, hieronder enkele resultaten uit deze peiling.

Bezorgdheid

- 49% (heel erg) bezorgd over voortbestaan bedrijf ten gevolge van corona

Financiële impact corona

